

Rotterdam, 5 juni 2018.

18bb4208

Aan:
de gemeenteraad

Onderwerp:

Jaarverslag en Jaarrekening 2017 stichting BOOR en eerste voortgangsrapportage (na drie maanden) 2018.

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

het jaarverslag en de jaarrekening 2017 BOOR goed te keuren;

kennis te nemen van de eerste voortgangsrapportage (na drie maanden) 2018 van stichting BOOR;

conform het verzoek van stichting BOOR, de toezeggingen 1, 5 en 6 aan de subcommissie BOOR af te doen.

Waarom dit voorstel?/Waarom nu voorgelegd?

Conform art. 17 lid 8 van de statuten van stichting BOOR, op 29 november 2012 vastgesteld door de gemeenteraad, rapporteert het algemeen bestuur van BOOR ten minste één (1) keer per jaar aan de raad of een delegatie daarvan over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid en levensbeschouwelijke pluriformiteit) en de uitvoering van het strategisch beleidsplan. Hiertoe zijn in de Uitwerking toezichtkader Stichting BOOR en gemeente Rotterdam handvatten uitgewerkt.

Conform art. 20 lid 1 van de hiervoor genoemde statuten van stichting BOOR levert BOOR de gemeenteraad, in verband met de uitoefening van zijn taken, periodiek een bestuursrapportage. In deze rapportage is een aantal kengetallen opgenomen dat informatie geeft over onder meer de financiële en organisatorische situatie van het schoolbestuur. De rapportages worden voorgelegd met het doel deze te bespreken.

Conform art. 22 lid 3 van de hiervoor genoemde statuten van stichting BOOR is het bestuur van BOOR verplicht jaarlijks binnen vier maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening op te maken. Conform lid 8 van dit artikel legt het algemeen bestuur van BOOR het jaarverslag en de jaarrekening, inclusief de bijbehorende accountantsverklaring ter goedkeuring voor aan de raad. Volgens de statuten kan de raad zijn goedkeuring slechts onthouden indien de stukken in strijd zijn met het vigerend strategisch beleidsplan, in strijd met het recht of in strijd met het algemeen belang.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

N.v.t.

Toelichting:

Jaarverslag 2017

Het jaarverslag 2017 is het tweede jaarverslag waarin stichting BOOR rapporteert over de ontwikkelingen met betrekking tot de ambities van het koersdocument voor de periode 2016-2020. Met een infographic geeft BOOR de belangrijkste resultaten, mijlpalen en initiatieven van dit jaar treffend en in één oogopslag weer.

Voortgang inhoudelijke ambities

Het jaarplan van 2017 bevat in tegenstelling tot eerdere jaren een groot aantal concrete doelen om de ambities uit het koersdocument te realiseren. De doelen hebben betrekking op het gehele spectrum aan schoolbestuurlijk beleid, waarbij de focus ligt op onderwijskwaliteit, professionalisering van de schoolleiders en de identiteit van het openbaar onderwijs. Hierna de stand van zaken ten aanzien van enkele van de belangrijkste doelen eind 2017:

- Eind 2017 zijn er in het basisonderwijs nog drie zwakke scholen en in het voortgezet onderwijs nog zes zwakke afdelingen.
Dit doel is behaald. Eind 2017 heeft BOOR één zwakke en één zeer zwakke basisschool en vier zwakke vo-afdelingen.
BOOR ontwikkelt hiervoor een werkwijze waarmee de afdelingen die volgens de inspectienormen risico's lopen worden gedetecteerd en de juiste ondersteuning krijgen om te voorkomen dat zij bij een kwaliteitsonderzoek als zwak worden beoordeeld.
- BOOR heeft zich in 2017 ten doel gesteld dat 30% van de leraren en schoolleiders in het (speciaal)basisonderwijs en 50% van hen in het (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs een wo-bachelor of een hbo- of universitaire master heeft en nog eens 10% daarmee is gestart.
Als gevolg van de problemen met de overdracht vanuit Vizyr, het inmiddels failliete administratiekantoor waar BOOR in 2017 afscheid van heeft genomen, heeft het lang geduurd om de afdeling HR op orde te krijgen. De cijfers in verband met dit doel zijn nog niet bekend.
- BOOR heeft de ambitie om het bekwaamheidsniveau van leraren en schoolleiders te verhogen en door registratie in het leraren- en schoolleiderregister te borgen. Hierover meldt het jaarverslag dat vrijwel alle schoolleiders in het po zijn geregistreerd. Voor het vo is de registratie nog geen verplichting. BOOR stimuleert het planmatig werken aan de persoonlijke ontwikkeling. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van de lerarenbeurs, het scholingsbudget van de school en van budget in het kader van Leren Loont! Het scholingsbudget bedraagt € 500 per fte. Iedere school heeft een scholingsplan dat in het jaarplan is opgenomen.
- De meeste doelen in het kader van Passend Onderwijs zijn gerealiseerd. Zo zijn onder andere zeven hybride onderwijsvormen gerealiseerd en zijn de schoolondersteuningsprofielen op de juiste wijze bijgesteld. Er heeft geen

masterclass passend onderwijs voor intern begeleiders en coördinatoren plaatsgevonden.

- Ziekteverzuim is BOOR-breed beperkt tot onder de 6%.
Het ziekteverzuim BOOR-breed is eind 2017 6,6%. De dalende trend van de afgelopen jaren wordt daarmee niet voortgezet. Het verzuim betreft voornamelijk het langdurig verzuim en speelt vooral in twee scholengroepen in de sector po. Met behulp van een gespecialiseerde externe dienstverlener en een van de gemeente Rotterdam ontvangen subsidie wordt een extra inspanning verricht op de twee scholengroepen.

In het Jaarplan 2017 gaf BOOR verder aan dat het stappen wilde zetten om de zaken op het gebied van onder andere ICT en huisvesting op orde te krijgen met als hoofddoel (nog) meer in control te komen op deze gebieden.

Het doel van BOOR om een aantal ICT-projecten van de grond te krijgen, heeft het bestuur niet kunnen realiseren. De oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat deze projecten samenhangen met een onderzoek naar de mogelijkheden van een inkoopcoöperatie en de voordelen daarvan voor stichting BOOR. Het bestuur heeft met het oog op de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) een Programma Informatiebeveiliging en Privacy vastgesteld. Dit programma is begin 2018 gestart.

Over de huisvestingsdoelen meldt het jaarverslag onder andere dat in het kader van duurzaamheid een pilot is gestart met een nieuw verwarmingsregelsysteem en een locatie volledig is omgebouwd naar LED-verlichting.

Verder meldt BOOR over Promise Academy Charlois (PAC) dat vanwege het herontwerp vo op Zuid de huisvestingsplannen zijn ingehaald door de tijd. Inmiddels is bekend wat de plannen gaan behelzen en wat dit betekent voor de huidige betrokken vo-school: Hugo de Groot havo/vwo verhuist naar de Kop van Zuid. BOOR heeft besloten onderdelen van het gedachtegoed van PAC (de doorgaande leerlijnen in de overgang van po naar vo) vast te houden en mee te nemen in een hernieuwd project doorgaande leerlijnen.

Identiteit

Participatie van alle betrokkenen bij inhoud en uitvoering van het onderwijs is een belangrijk kenmerk van de openbare identiteit van BOOR-scholen.

Een medezeggenschapsraad is voor een schoolbestuur een wettelijke plicht. Een goed functionerende en georganiseerde medezeggenschap geeft inhoud aan de ambitie van BOOR dat leerlingen, ouders en personeel actief betrokken zijn bij de schoolontwikkeling en besluitvormingsprocessen. Om dit te realiseren moeten er nog wel stappen worden gezet, vooral op het vlak van scholing, kennis van zaken en informatie. Daarnaast is deelname aan de medezeggenschapsraden op schoolniveau een punt van aandacht. Goede randvoorwaarden, zoals adequate scholing en voldoende faciliteiten moeten de stap om lid te worden van de medezeggenschapsraad makkelijker maken. In 2017 zijn er diverse cursussen, scholing op maat op eigen school, vervolgcursussen en workshops gegeven.

In het kader van de identiteit had het bestuur zich voor 2017 tot doel gesteld om het programma 'identiteit', dat tot 2017 alleen in het primair onderwijs draaide, uit te breiden met activiteiten in het voortgezet en speciaal onderwijs. Dit is niet gelukt. Eind

2017 is een plan van aanpak geschreven om het programma vanaf 2018 verder te brengen. Op 27 september 2017 (in de brief van BOOR staat per abuis dat dit op 29 november 2017 plaatsvond) heeft een eerste gesprek plaatsgevonden tussen de commissie ZOCS en het bestuur van BOOR over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs in Rotterdam. Afsproken werd dat het bestuur van stichting BOOR voor het volgende gesprek een notitie zou voorbereiden.

Financiën

BOOR heeft het jaar kunnen afsluiten met een positief resultaat van € 5.998.000. Dat is € 2.500.000 hoger dan in de begroting van 2017 werd verwacht. Deze ging nog uit van een voordelig resultaat van € 3.490.000. Het eigen vermogen van BOOR bedraagt € 25.884.000. In dit eigen vermogen zijn eind 2017 een tweetal specifieke bestemmingsreserves opgenomen: kwaliteitsimpuls en kleine scholenopgave (€ 1.025.000) en impulsen op het gebied van huisvesting (€ 1.000.000). Deze bestemmingsreserves zullen in 2018 worden ingezet voor onder andere kwaliteitsverbetering en impulsen op het gebied van huisvesting. Het weerstandsvermogen van de stichting (ex. bestemmingsreserve) neemt van 7,78% eind 2016 tot 9,03% eind 2017 (9,8% incl. bestemmingsreserve). De verwachting is dat het vermogen in de loop van 2018 de norm van 10% bereikt.

Het valt op dat BOOR de bestemmingsreserves niet meetelt bij het weerstandsvermogen, waardoor dit op een lager percentage uitkomt. Volgens de richtlijnen die de gemeente zelf moet hanteren (zoals opgenomen in de BBV – Besluit begroting en verantwoording) moeten bestemmingsreserves wel worden meegeteld bij de bepaling van het weerstandsvermogen, zolang hier nog geen verplichtingen onder liggen. Het weerstandsvermogen bedraagt dan 9,8%.

De liquiditeitspositie van BOOR is in 2017 zo sterk verbeterd dat BOOR de rekening courant faciliteit van de Rabobank heeft verlaagd van € 7.500.000 tot € 4.000.000.

Het hogere positieve resultaat is het gevolg van hogere baten, onder andere hogere indexering rijksvergoeding ten opzichte van personeelskosten en ontvangen rijksvergoeding met besteding in volgend jaar. Daartegenover staan ook enkele hogere lasten, zoals bijzondere waardevermindering oude activa en inhuur externe expertise.

Risicomanagement

In de risicoparagraaf van het jaarverslag geeft BOOR een overzicht van de belangrijkste financiële risico's, inclusief de belangrijkste beheersmaatregelen om de impact van het risico te minimaliseren. BOOR maakt onderscheid tussen risico's 'hoog' en 'midden'. Hierna passeren eerst de financiële risico's met een hoge kans de revue.

- Vermindering van de rijksbijdragen vanwege de herziening Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB) en gewichtenregeling en vanwege een vermindering van het aantal gewichtenleerlingen. Hierover heeft BOOR gesprekken gevoerd met het Rijk en het ministerie.
Onlangs is gebleken dat de minister met betrekking tot het OAB gekozen heeft voor een scenario dat voor BOOR gunstig uitpakt.

- In het Rotterdamse onderwijs dreigen zowel in het basis- als voorgezet onderwijs grote lerarentekorten, o.a. door een relatief grote uitstroom van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en onvoldoende instroom vanuit de pabo's en lerarenopleiding. Als beheersmaatregel participeert BOOR in het Rotterdamse plan lerarentekort dat gericht is op zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve kant van het tekort.
- Uit de evaluatie in 2017 van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) uit 2015 is gebleken dat het onvoldoende aansluit bij de daadwerkelijke onderhoudsbehoefte. Om een actueel en gespecificeerd inzicht te krijgen in het onderhoud van de gebouwen wordt in de periode 2018-2020 jaarlijkse 1/3 van de scholen geschouwd. Op basis van deze herijking wordt bepaald wat de financiële behoefte is.
- De ontwerprichtlijn jaarverslaggeving (RJ 212.445 kosten voor groot onderhoud) kan financiële consequenties hebben voor BOOR. De richtlijn wordt mogelijk al in 2018 van kracht. In opdracht van het bestuur wordt in de eerste helft van 2018 de impact van deze wijziging inzichtelijk gemaakt als basis voor heroverweging van de waarderingsgrondslag. Dit vormt op dit moment derhalve nog een onzekerheid.

In het jaarplan 2017 kende BOOR naast het risico van de rijksbijdrage de volgende twee financiële risico's met een hoge kans:

- Vertraging bij nieuwbouw en bij renovatie van monumenten kan financiële gevolgen hebben voor BOOR;
- Het financiële voordeel van de investering van de administratieve diensten kan lager uitvallen dan geraamd.

In het jaarverslag 2017 wordt de eerste niet langer als risico genoemd, de tweede is niet langer een risico met een hoge kans.

In het gesprek met de subcommissie BOOR van 29 november 2017 heeft BOOR toegezegd de financiële impact van de genoemde risico's in een vertrouwelijke notitie aan Uw raad kenbaar te maken (zie ook onder Toezeggingen).

Eerste voortgangsrapportage 2018

In het jaarplan van 2018 heeft stichting BOOR zichzelf 25 concrete doelen gesteld. In de eerste voortgangsrapportage van 2018 maakt BOOR de voortgang ten aanzien van de doelen met behulp van een stoplichtmodel zichtbaar. BOOR besteedt de komende maanden aan vijf doelen extra aandacht om deze te realiseren. Hieronder wordt op de voortgang van de belangrijkste zaken nader op ingegaan.

Voortgang inhoudelijke ambities

- Het doel van BOOR om het aantal zwakke po-scholen en vo-afdelingen eind 2018 te verminderen tot twee resp. vier is eind 2017 reeds gerealiseerd.
- Het doel om op ten minste drie plaatsen een experiment uit te voeren door een vo- en een po-school met het realiseren van doorgaande leerlijnen loopt volgens schema.
- In het kader van de professionalisering van de leraren en schoolleiders en met het oog op het dreigende lerarentekort is BOOR in de eerste drie maanden van 2018 begonnen met de ontwikkeling van het strategisch HR-beleidsplan waarin aandacht zal zijn voor strategische personeelsplanning, pluriformiteit en goed

werkgeverschap. BOOR is tevens begin 2018 gestart met het management development-programma. Dit loopt volgens de planning.

- De inventarisatie wat scholen doen op het gebied van ouderbetrokkenheid en educatief partnerschap heeft nog niet plaatsgevonden. BOOR zal dit in de loop van 2018 oppakken om vervolgens aan de hand van de inventarisatie beleid te ontwikkelen.
- Het doel dat alle scholen in 2018 aandacht hebben voor het thema burgerschap lijkt gerealiseerd te worden. Er zijn verschillende activiteiten bij de scholen onder de aandacht gebracht. De scholen kunnen deze activiteiten - het betreft vooral activiteiten in het kader van het bevorderen van de democratische vaardigheden - in hun curriculum opnemen.

Identiteit

Het bestuur van stichting BOOR wil het functioneren van de medezeggenschap meten door middel van een steekproef. Deze wordt later in het jaar uitgevoerd. De medezeggenschap en de scholing blijven een punt van aandacht.

Met de uitwerking van het in 2017 opgestelde plan met activiteiten in het kader van het programma identiteit is begin 2018 gestart. Bij de viering van het tweede lustrum van stichting BOOR is aandacht voor de thema's identiteit en burgerschap. De thema's identiteit, burgerschap en verbinding staan centraal. In het eerste kwartaal hebben de eerste activiteiten plaatsgevonden, onder andere een onderwijsfilm in Kino en een lezing van trendwatcher Ruud Veltenaar. In het tweede kwartaal staan nog diverse activiteiten gepland. Alle lustrumactiviteiten dragen bij aan het nadenken over de (gezamenlijke) identiteit van BOOR-scholen.

Op 8 februari 2018 hebben BOOR en de commissie ZOCS naar aanleiding van de notitie van het bestuur van de stichting een tweede gesprek over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs gevoerd. In de overdrachtsnotitie van de subcie BOOR zijn de gemaakte afspraken opgenomen.

Financiën

Het bestuur van stichting BOOR heeft zich ten doel gesteld om in 2018 een weerstandsvermogen van 10% te realiseren. Daarin lijkt BOOR te slagen. De forecast 2018 laat een resultaat zien dat nagenoeg gelijk is aan de begroting. De prognose op dit moment is dat het resultaat uit gewone bedrijfsvoering € 250.000 hoger wordt dan begroot.

Het aantal scholen dat verwacht dat zij het begrote resultaat niet gaan halen is op het moment van de eerste voortgangsrapportage 2018 12, ofwel 14% van het totaal aantal scholen. In de eerste voortgangsrapportage van 2017 ging het om 13 scholen met een begrotingsoverschrijding. Daarmee maakt BOOR, ondanks de toename van het weerstandsvermogen, slechts heel kleine stapje in het streven om het aantal scholen dat financieel gezond is te laten toenemen. De oorzaak voor de overschrijdingen is volgens het bestuur veelal gelegen in het feit dat de betreffende scholen moeten investeren in de kwaliteit van het onderwijs. Omdat een aantal scholen een hoger dan begroot resultaat verwacht, compenseert dit elkaar en wordt naar verwachting BOOR-breed wel het begrote resultaat gehaald.

Zoals in het jaarplan is voorgenomen voert het bestuur de komende periode met diverse gremia overleg over het beleid dat zal worden gevoerd op het moment dat BOOR de 10% weerstandsvermogen heeft gehaald.

Toezeggingen

Op 29 november 2017 heeft het bestuur van BOOR in de subcommissie BOOR (in de brief staat per abuis de commissie ZOCS) gesproken over het jaarplan en de begroting 2018 en de tweede voortgangsrapportage 2017. Tijdens deze vergadering heeft het bestuur BOOR een zestal toezeggingen gedaan. In de Aanbiedingsbrief aan Uw raad van 26 april 2018 gaat BOOR in op deze toezeggingen. De toezeggingen 1, 5 en 6 kunnen met deze brief worden afgedaan. Het betreft de toezeggingen:

1. Op de website van BOOR aan te geven bij wie het Bestuur de portefeuille zorg en passend onderwijs is belegd.
5. De raad te informeren over het aantal onbevoegde leerkrachten in het voortgezet onderwijs.
6. In de volgende voortgangsrapportage de meldingsfrequentie ziekteverzuim op te nemen.

BOOR verwijst voor de toezeggingen naar resp. de website, het jaarverslag en de voortgangsrapportage.

Met stichting BOOR is in verband met toezegging 2 afgesproken dat de gekwantificeerde financiële risico's uiterlijk 29 mei 2018 vertrouwelijk aan de gemeente worden toegestuurd, zodat deze informatie betrokken kan worden bij de behandeling van jaarverslag 2017 en eerste voortgangsrapportage 2018.

Met toezegging 3 zegt BOOR toe dat het Uw raad informeert over het overzicht van de overheadanalyses. Hierover meldt BOOR dat dit document uiterlijk 1 juli 2018 wordt toegezonden.

Toezegging 4 betreft het verzoek van Uw raad om in de eerste helft van 2018 een notitie over het weerstandsvermogen te mogen ontvangen.

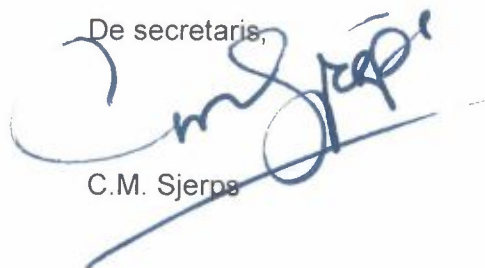
Hiervoor vraagt BOOR uitstel tot eind 2018. De accountant van BOOR heeft het bestuur van BOOR erop gewezen dat naar verwachting in de zomer een aangepaste richtlijn voor jaarverslaggeving door de Raad voor de Jaarverslaggeving wordt vastgesteld. De verwachte aanpassing heeft consequenties voor de kosten voor groot onderhoud van de huisvesting, en dat heeft consequenties voor de visie op het weerstandsvermogen. Het bestuur van BOOR wil de consequenties uiteraard graag betrekken in de notitie over weerstandsvermogen, om te voorkomen dat deze op moment van bespreking met Uw raad al is ingehaald door de ontwikkelingen.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

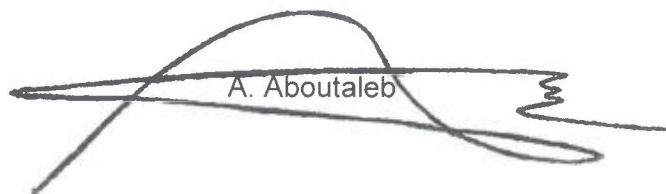
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

C.M. Sjerps

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

- Bijlage 1. Aanbiedingsbrief van bestuur BOOR aan de wethouder Onderwijs betreffende Jaarverslag 2017 en eerste voortgangsrapportage 2018 BOOR, 26 april 2018, Kenmerk UD-4217;
- Bijlage 2. Aanbiedingsbrief van bestuur BOOR aan de gemeenteraad betreffende Jaarverslag 2017 en eerste voortgangsrapportage 2018 BOOR, 26 april 2018, Kenmerk UD-4216;
- Bijlage 3. BOOR Jaarverslag 2017 (inclusief controleverklaring verklaring KPMG), 17 april 2018;
- Bijlage 4. Toezichtkader bij de jaarstukken 2017;
- Bijlage 5. Eerste voortgangsrapportage 2018 BOOR, 17 april 2018.

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 juni 2018;
(raadsvoorstel nr. "Dit vult griffie later in");

gelet op:

Art. 17 lid 8 van de statuten van stichting BOOR, op 29 november 2012 vastgesteld door de gemeenteraad. Het algemeen bestuur van BOOR rapporteert ten minste één (1) keer per jaar aan de raad of een delegatie daarvan over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid en levensbeschouwelijke pluriformiteit) en de uitvoering van het strategisch beleidsplan. Hiertoe zijn in de Uitwerking toezichtkader Stichting BOOR en gemeente Rotterdam handvatten uitgewerkt;

Art. 20 lid 1 van de hiervoor genoemde statuten van stichting BOOR. BOOR levert de gemeenteraad, in verband met de uitoefening van zijn taken, periodiek een bestuursrapportage. In deze rapportage is een aantal kengetallen opgenomen dat informatie geeft over onder meer de financiële en organisatorische situatie van het schoolbestuur. De rapportages worden voorgelegd met het doel deze te bespreken;

Art. 22 lid 3 van de hiervoor genoemde statuten van stichting BOOR. Het bestuur van BOOR is verplicht jaarlijks binnen vier maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening op te maken. Conform lid 8 van dit artikel legt het algemeen bestuur van BOOR het jaarverslag en de jaarrekening, inclusief de bijbehorende accountantsverklaring ter goedkeuring voor aan de raad. Volgens de statuten kan de raad zijn goedkeuring slechts onthouden indien de stukken in strijd zijn met het vigerend strategisch beleidsplan, in strijd met het recht of in strijd met het algemeen belang;

besluit:

- a. het jaarverslag en de jaarrekening 2017 BOOR goed te keuren;
- b. kennis te nemen van de eerste voortgangsrapportage (na drie maanden) 2018 van stichting BOOR;
- c. conform het verzoek van stichting BOOR de toezeggingen 1, 5 en 6 aan de subcommissie BOOR als afgedaan te beschouwen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,

